

UREDNIŠTVO: UL. MONTECCHI 1, II. NAD., - TELEFON 33-388 IN 94-638 - Poštni predal 559 - UPRAVA: UL. SV. FRANCISKA 18 - Tel. 37-338 - Podruž. GORICA: UL. S. Pellico 1-11, Tel. 33-82 - OGLASNI: od 12-30 do 15-15 - Telef. 37-338 - CENE OGLASOV: Za vsak mm. Ljubljana, Stritarjeva 3-1, tel. 21-528, tekoči račun pri Komunalni banki v Ljubljani 60 - KB - 1-2-375 - Izdaja založništvo tržaškega tiska D. ZOZ - Trst

Napetost med obema blokoma se zopet zaostrojuje

Sovjetska vlada grozi z «najhujšimi posledicami» če ZDA obkrožijo SZ z atomskimi postojankami

Represalijam ZSSR bi bile izpostavljene v prvi vrsti Velika Britanija, Francija, Zahodna Nemčija, Italija, Turčija, Perzija, Japonska in druge države, ki bi dovolile razmestitev ameriških atomskih oddelkov

MOSKVA, 23. — Sovjetska vlada je opozorila ZDA, da bi sleherni poizkus razmestitve vojaških enot, opremljenih z atomskimi orožjem, v bližini sovjetskih meja, pripeljal «do najhujših posledic».

Ta izjava, ki jo nocoj objavlja agencija Tass, poudarja, da morajo druge države, ki dajejo na razpolago svoje ozemlje, da se uporablja kot oporišče za pripravljanje atomskih vojn, nositi odgovornost za posledice.

Izjava poudarja, da bi ti načrti nedvomno pomenili povečanje nevarnosti atomske vojne in če bi takšna vojna izbruhnila, bi s sovjetske strani prišle represalije proti omenjenim državam.

Sovjetska izjava se takole nadaljuje:

«Kakor poroča ameriški tisk, ameriški uradni krogi sečaj proučujejo vprašanje, da se na ozemlju drugih držav razmestijo posebne ameriške čete, opremljene z atomskimi orožjem. Zadržuje se, da so ti krogi, ki naj bi se čete razmestile, v Zahodni Evropi, v Turčiji, v Perziji, na Japonskem in na otoku Okinava. Tisk ugotavlja, da je to postavljanje vojaških oddelkov, ki bi jih razmestili v bližini sovjetskih meja, neposredna grožnja sovjetski varnosti in da je to postavljanje vojaških oddelkov, ki bi jih razmestili v bližini sovjetskih meja, neposredna grožnja sovjetski varnosti in da je to postavljanje vojaških oddelkov, ki bi jih razmestili v bližini sovjetskih meja, neposredna grožnja sovjetski varnosti».

Ker je med novimi poslanci mnogo mlajših in aktivnih političnih delavcev, ki jih je določil osmi plenarizem v političnem programu Gomulke, se pričakuje učinkovitejša izvajanje vseh tistih radikalnih ukrepov, ki jih je določil osmi plenarizem za demokratizacijo in graditev socializma po poljskem vzorcu.

Računajo, da je okoli 13 odstotkov poslancev v novem sejmju iz delavskih vrst, 40 odstotkov pa iz vrst intelektualcev.

V poljskih političnih krogih poudarjajo, da čakajo novi seji velike naloge za nadaljevanje izvajanja oktobrskih sklepov, predvsem glede demokratizacije in ureditve gospodarskih vprašanj. Pri ocenjevanju volitev poudarjajo poljski politični krogi, da je to, kar kažejo, da razne destruktivne sile, ki so se razvijale v poljski državi, na katerih ozemlju naj bi po načrtu razmestili posebne ameriške atomske oddelke.

Sovjetski vodilni krogi zaupajo, da se vse države, ki jih ZDA vključujejo v svoje načrte za pripravljanje atomske vojne, zavedajo, da je izjava teh ameriških napadnih načrtov polna najhujših posledic in da bodo zavezane države, ki bodo zavezane, da se odločijo stališče proti napadnim načrtom. S tem po moji se razume, da bo odgovornost za posledice izjave teh načrtov morale nositi, ne samo ameriška vlada, pač pa tudi vse vlade, ki se strinjajo z uporabljanjem ozemlja svojih držav za vojaška oporišča za pripravljanje atomske vojne.

Moskovska «Pravda» piše danes, da so ZDA v zlasti vodnih izstrelkov, ki se uporabljajo v atomski vojni. To piše «Pravda» v članku, v katerem pravi, da je, da sleherni ameriški poizkus, da bi se poslužili arabskih držav, napadalen namene na podlagi Eisehowerovega načrta, vsebuje grozno nevarnost atomske vojne na pragu vseh držav Bliznjega vzhoda.

ZDA, dodaja list, nikakor nimajo monopola atomskega orožja in temveč monopolizirajo po raču vodnih izstrelkov z veliko avtonomijo. Na tem področju so v zanku.

PRI in KD nepopustljivi

Odoben je ukrep o raztegnitvi posebnega privilegija za financiranje rotacijskega sklada za Trst in Gorico Bevan in Philips se udeležita kongresa PSI

(Od našega dopisnika)

RIM, 23. — V začetku današnje seje poslanca Bevan, ki je komisijski za finance med drugim odobril ukrep o raztegnitvi posebnega privilegija za financiranje rotacijskega sklada za Trst in Gorico.

Danes zvečer je zunanji minister Martino odgovoril v Bruslju, kjer se bo na sestanku zunanjih ministrov šestih prizadetih držav dokončno razpravljalo o skupnem evropskem tržnici.

V Rimu pa se nahajata tudi predsednik skupščine Evropske premogetovne in jezikarske skupnosti Fuellier, ki ga je danes sprejel Segni. Fuellier je govoril o vprašanju italijanske predstavnosti v skupščini, ki še ni bilo izvoljeno. Kot je znano, kandidati pri volitvah niso dobili zadostnega števila glasov.

Saragat je imel razgovor s Segnijem in zdi se, da mu je dejal med drugim, da kongres PSI ne bo imel odločilne važnosti glede socialistične mednarodne solidarnosti, ki jo je Segni predlagal. Saragat je imel razgovor s Segnijem in zdi se, da mu je dejal med drugim, da kongres PSI ne bo imel odločilne važnosti glede socialistične mednarodne solidarnosti, ki jo je Segni predlagal.

Sestava sejma

Delavska stranka 52%, kmečka 25%, demokratska 8,5%, neodvisni in katoličani 14,5%

VARŠAVA, 23. — Poljski listi poročajo danes, da bo v novem poljskem SEJMU: 239 poslancev članov Poljske združene delavske stranke, 116 članov Združene kmečke stranke, 37 članov Demokratske stranke in 67 predstavnikov katoliških ali neodvisnih skupin.

Novi sejm se bo sestel 15. februarja.

Novi poljski sejm bo imel znatno drugačen sestav kot dosedanj. Združena delavska stranka si je na nedeljskih volitvah zagotovila 62 odstotkov poslanskih mandatov, združena kmečka stranka ima 25 odstotkov, demokratska stranka 8,5 odstotkov, neodvisni in katoličani pa 14,5 odstotkov poslanskih mest. Združene stranke podpirajo program in priznavajo vodstvo Poljske združene delavske stranke, imajo v novem sejmju skupno 75 odstotkov vseh poslanskih mest.

Značilno je tudi, da je med novimi poslanci od skupno 450 poslancev samo okoli 80 članov prejšnjega parlamenta.

Ike ne zanika pomoči «doktrine» tudi v atomskem taktičnem orožju

Po njegovem mnenju se je vojaško ravnotežje med Vzhodom in Zahodom verjetno spremenilo po dogodkih na Poljskem in Madžarskem

WASHINGTON, 23. — Predsednik Eisenhower je imel danes svojo prvo tiskovno konferenco po 14. novembru lanskega leta. Navzočih je bilo okoli 300 novinarjev. Izjavil je, da so po nujnosti v njegovi novi mandatni dobi glavne politične naloge sledeče:

«1. Večje razumevanje v okviru svobodnega sveta in določeno povečanje vojaške in gospodarske sile svobodnih držav. 2. Doseči boljše medsebojno razumevanje med ZDA in SZ. 3. Sporazum, na katerega naj bi se vsi lahko zanesli».

Dodaj, da je težko zvezo, ker so akcije njenih voditeljev nepredvidene in se ne dajejo pojasniti. «Od časa do časa, je pripomnil, se sestanejo s Sovjeti, da vidimo, ali je mogoče izboljšati položaj. Izjavil je, da za sedaj ne predvideva nobene izmenjave pism s sovjetskimi voditelji, ker ni nobenega vprašanja, ki bi to terjalo.

Izjavil je, da ostane ameriška politika nespremenjena in da jo kakor prej označuje stalno iskanje zmanjšanja sedanje napetosti. Vendar pa bi po njegovem mnenju bilo blazno oslabeti obrambo sistema ZDA, dokler svet ne doseže potrebnih pogojev varnosti.

Dodaj, da se, da ni nikoli verjel, da bi Sovjetska zveza eventualno lahko računala na sile satelitskih držav v isti meri, kakor lahko računala na sile oborožene sile. Med drugim je tudi izjavil, da so dogodki na Madžarskem in Poljskem verjetno spremenili vojaško ravnotežje med Vzhodom in Zahodom.

Med drugim je Eisenhower izjavil, da tudi sestanki med državami pogovarjati predstavljajo sredstvo, ki prispeva k svetovnemu miru, ter da upa na številne take obiske v ZDA v štirih letih njegovega predsedniškega mandata.

Dodaj, da se zaradi predsedniške dolžnosti in določb ustave ameriški predsednik teče oddalji iz države tudi za kratek čas, in da so državni pogovarjati drugih držav to do sedaj upoštevali in bili pripravljeni priiti v ZDA, ne da bi zahtevali, naj se jim obisk vrne.

Zatem je Eisenhower omenil, da se je v preteklih štirih letih njegovega predsedniškega mandata sestalo z njim ali z Dullom 43 predsedniških sestankov, ki so bili zelo važnih osebnosti.

Vprašan, ali ima v namrtu sestanku z britanskim ministrskim predsednikom Mac Millanom in z maršalom Titom, ne da bi povedal, ali sta dva bila povabljeni, je Eisenhower izjavil, da pručuje možnost določene števila obiskov vzhodnih osebnosti, da pa ne bo objavljeno nobeno sporočilo, dokler ne bodo spopolnjeni dogovori o tem. Dodaj, da bo do teh obiskov prišlo na zahtevo samih tujih osebnosti.

V zvezi z načrtom za Srednji vzhod je Eisenhower pravičljivo odgovoril na vprašanje, ali predstavlja resolucija o uporabi oboroženih sil na Srednjem vzhodu in o gospodarski pomoči eno samo celotno, «Gre, je dejal, za življenjsko vprašanje, ker se mir ne more zagotoviti samo z vojaškimi sredstvi. Resolucija bila omejena, bi rezultati bili nič. ZDA nameravajo nuditi temu prebivalstvu tehnično pomoč in pomoč v obliki informacij, tako da si bo samu lahko pomagalo. Ameriški program, ki ga predlaga, je namenjen vzhodu do začrtan pot, ki bo posebna komisija, ki odhaja na Srednji vzhod, predložila svoje poročilo. Predsednik je dejal, da po-

V FLRJ reforma srednje sole

BEOGRAD, 23. — Komisija za reformo šolstva zveznega izvršnega sveta je sprejela danes predlog za reformo gimnazij. Po predlogu, o katerem bodo javno razpravljali, bodo dijaki iz gimnazij dobili najosnovnejše znanje iz raznih področij znanosti, razvoja družbe in družbene zakonitosti ter dialektično-materialističnega pogleda na svet. Sistem predvideva poleg obveznih predmetov tudi pouk po izbiri in svobodno aktivnost v okviru krožkov, mladinskih klubov itd. V okviru izbirnega pouka bi se dijaki na seminarjih in tečajih seznanili s posameznimi vejami znanosti, umetnosti in s strokovnim znanjem.

Namen izbirnega pouka in svobodne aktivnosti je, da se dijaki pripravijo za samostojno delo v stroki. Dosedanji način pouka v gimnazijah je usposabljal diake samo za nadaljevanje študija na univerzah. Jugoslavija ima danes 350 gimnazij, kar je okoli 300.000 diakov. Te dni bo komisija razpravljala o predlogu za reformo strokovnih šol.

Kitajski poslanci v Zenici in Zagrebu

SARAJEVO, 23. — Člani kitajske parlamentarne delegacije so danes obiskali središče jugoslovanske težke industrije Zenico, kjer so si ogledali naprave metalurške kombinacije in se razgovarjali z zastopniki delavskega sveta.

Med drugim so govorili o delu in vlogi delavskega sveta v podjetjih, o sistemu planiranja proizvodnje, o obveznosti podjetja do uprave Mirovostanu. To poznanstvo je bilo zelo koristno, saj sta kitajski parlamentarci odpotovali iz Sarajeva v Zagreb.

Kvestorjeva 50-letna praksa Montagna: «Caglio je nora in laže»

Tožilec pravi, da so kvestorjeve izjave absurde - Kaj je delal lažni markiz tistega dne, ko so našli truplo Montesijeve?

BENETKE, 23. — Danes dopoldne, tretji dan procesa Montesijeve, je pred sodiščem najprej izjavil zapisnikar, ki so bili napravljeni pri zaslišanju bivšega kvestorja Politu. Se pred tem pa je državni tožilec opozoril, da je bilo pet zaslišanj, v katerih se je Politu priznalo, da so bila prava mučenja, opravičenih od maja do oktobra 1954. Politu poseže vmes rekoč, da je bilo še eno zaslišanje, o katerem ni zapisnikar, to zaslišanje pa je bilo bilo nagovorjanje in strahovanje.

Predsednik bere nato zapisnik zaslišanja, ki je bilo 5. maja 1954, nato pa Politovo poročilo ministru Caru. To poročilo je Politu napisal, ko je bil že v pokopu. Izjavil je, da so imeli napadi na javno varnost namen, da bi pri javnem mnenju ustvarili absurden in objektivno hipotetizem, da si kvestura izmislila vse načrti, da bi rešila stina ministra Piccionija. To je bila kampanja, pravi Politu, ki se je začela zgolj iz skandaliziranih razlogov in za katero niso bili odgovorni, da bi se izognili za absurdena in nesprejemljiva.

Po zaslišanju bivšega kvestorja se razprava nadaljuje po daljši pavzi, v kateri je obiskovalca Michel Simole, ki so ga privedli v Benetke iz zapora (zaprta je zaradi neke druge zadeve). Odgovarjati mora zaradi krivice pričevanja. Njegova preskvalna odkritja o zvezah Wilma Montesija s krogi trgovcev z mamilami so se namreč med preskvalno izkazala kot popolnoma neutemeljena.

Ob 12.50 pa je začel odgovarjati markiz Ugo Montagna, ki je bil vsem, da sem ne doživel, glede vseh obtožb, glasno poudarja Montagna, Caglio je lagala in je vedela, da laže; storila je to iz niotknotega mačevanja. Nato pravi, da Wilma Montesij ni poznal in da je telefonski razgovor, ki naj bi ga imel 14. aprila 1954 s Piccionijem, naj ne sklepajo med njimi sporazumov, ki ne bi bili v skladu z zvišanjem proizvodnosti in ki ne bi upoštevali potrebe zagotovitve uistinitosti dolgarja.

O gospodarskem razvoju ZDA v lanskem letu navaja predsednik sledeče: ameriška proizvodnja dobrin in služnih sredstev je narasla na 412 milijard dolarjev, to je za 21,5 milijard več kakor v letu 1955. 2. «Visoka cena surovin in zvišanje mezd, ki sta postala težnja, da uničita rah-

stavi tožilec Politu vprašane: «Kako to, da kvestor Montesi je pred sodiščem izjavil, naj ne polagal važnosti, ko se je govorilo o nožni kopeli, na to zagotovo izginotje, po katerem je teza o nožni kopeli skoraj nevtridna?» Politu odgovori, da so ga rezultati misalskega odnosa 14. aprila absolutno pomirili. Ne dotaknjenost skeleta, pomanič nasilja ter izjave samih svolčev, ki so v zadevi videli le nesrečo, so Politu zadostovali za razjasnjenje celotnega primera. Kaj zadeva izginotje oblačil, on na to ni polagal važnosti ne samo zato, ker so pravo preiskavo opravili drugi, temveč tudi zato, ker so se mu zdeli rezultati miselskega odnosa 14. aprila polnopravni eventualnih dvomov. Tožilec ni zadovoljen s tem odgovorom, ki ga označi za absurdena in nesprejemljiva.

Po zaslišanju bivšega kvestorja se razprava nadaljuje po daljši pavzi, v kateri je obiskovalca Michel Simole, ki so ga privedli v Benetke iz zapora (zaprta je zaradi neke druge zadeve). Odgovarjati mora zaradi krivice pričevanja. Njegova preskvalna odkritja o zvezah Wilma Montesija s krogi trgovcev z mamilami so se namreč med preskvalno izkazala kot popolnoma neutemeljena.

Ob 12.50 pa je začel odgovarjati markiz Ugo Montagna, ki je bil vsem, da sem ne doživel, glede vseh obtožb, glasno poudarja Montagna, Caglio je lagala in je vedela, da laže; storila je to iz niotknotega mačevanja. Nato pravi, da Wilma Montesij ni poznal in da je telefonski razgovor, ki naj bi ga imel 14. aprila 1954 s Piccionijem, naj ne sklepajo med njimi sporazumov, ki ne bi bili v skladu z zvišanjem proizvodnosti in ki ne bi upoštevali potrebe zagotovitve uistinitosti dolgarja.

O gospodarskem razvoju ZDA v lanskem letu navaja predsednik sledeče: ameriška proizvodnja dobrin in služnih sredstev je narasla na 412 milijard dolarjev, to je za 21,5 milijard več kakor v letu 1955. 2. «Visoka cena surovin in zvišanje mezd, ki sta postala težnja, da uničita rah-

RASNA DISKRIMINACIJA V ZDA

Že v letošnjem letu bo iz ameriškega javnega življenja začel postopno izginjati pojav, ki ga javno mnenje obsoja, družbeno - gospodarski razvoj pa ga je že davno obsodil

Politične posledice novembarskih volitev so prišle do izraza tudi v ameriškem kongresu, kamor se je sedaj preselilo središče politične dejavnosti. Te posledice so dobro znane: volitve so ponovno potrdile Eisenhowerjevo osebno popularnost, hkrati pa tudi dejstvo, da je njegova stranka sama po sebi šibkejša od demokratske. Nagel preobrat črskih volivcev, pa tudi tistih drugih v velikih medijih vzhodnih in severnih predelov ZDA glede rasnega vprašanja, se smatra za enega od najvažnejših razlogov tako prepičljive Eisenhowerjeve volitve zmag.

Zaostreitev rasnega vprašanja, ki je v teku preteklega leta postopno zadobilo nacionalni obseg, je v znatni meri razdelila Američane: velika večina pa je bila usmerjena liberalno in protirasistično. V takih pogojih je celo zmerno in popustljivo Eisenhowerjevo stališče, ki se je načelno izjasnil proti rasni diskriminaciji, a ni podvelj ostrejših ukrepov na tem področju, izkazalo znatno večje simpatije pri črnih, pa tudi znatnem delu beleškega javnega mneneja, kot pa Stevensonovo stališče. Dejansko se Stevensonovo stališče ni v bistvu razlikovalo od Eisenhowerjevega, toda njega so bremenili določeni kompromisi z ameriškarimi demokrati na ameriškem jugu. Za Eisenhowerja in njegove najbližje politične svetovalce je po volitvah nastal na tej osnovi ugoden trenutek. Za svoje volilne obljube konkretizirajo z bolj energično akcijo na področju državljanskih pravic, ali pa ne dopustijo, da tako pobudo prevzamejo severni demokrati, ki so sicer liberalne usmerjenosti in — kar ima še večji konkretni pomen — ki skušajo doseči za vsako ceno ponovno zaupanje črskih volivcev. Znano je, da so ti volilci, že več kot dve desetletji, in vse do teh poslednjih volitev, verno sledili demokratski stranki v celoti in njenim posameznim kandidatom.

Drugi moment — kjer gre prav tako za volilno obljubo — je vprašanje večje federalne podpore za izgradnjo soljskih prostorov. Po vsej verjetnosti ne bo Eisenhowerju težko najti rešitev tega vprašanja, ker se od vseh strani tesno resne pripombe, v katerih se poudarja, da so solski prostori neprimerni in da je ameriško solstvo obremenjeno z ogromnimi materialnimi nedostaki. Na temelju svojega zelo velikega osebnega ugleda more Eisenhower z gotovostjo računati na odziv javnosti, če bi se zgodilo, da v Kongresu ne bi dosegel potrebne večine za rešitev tega vprašanja.

Toda prvo vprašanje, namreč ukrepi proti rasni diskriminaciji, predstavlja mnogo bolj zapleteno zadevo. Ne gre tu samo za borbo proti neki tradiciji, ki vedno bolj izgublja teren, in proti kateri je znatna večina Američanov ne glede na rasno poreklo, ampak tudi za zapletene odnose znotraj obeh strank in med njima samima, kar ima

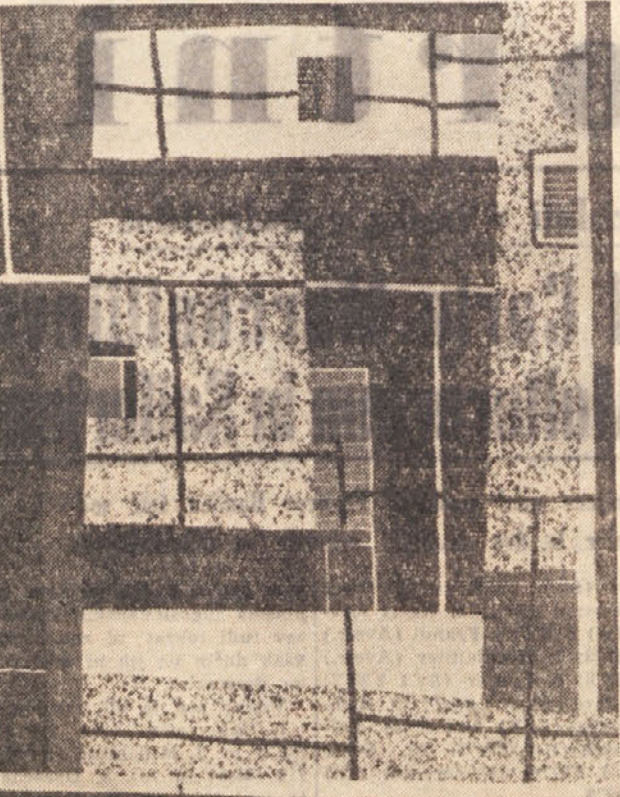
v ameriškem političnem in parlamentarnem življenju in praktično neposreden praktičen pomen.

Tradicionalna koalicija južnih demokratov in desnih republikancev je bila, zlasti v senatu, do sedaj vedno v stanju blokirati vsakršno pobudo na področju zaštite državljanskih pravic, pod čimer se v ZDA razume borba proti rasni diskriminaciji. Toda če Eisenhower sploh želi imeti kakršen koli uspeh na liniji uveljavljanja emodernega republikanizma, ali z drugimi besedami, če sploh upa, da bo republikansko stranko obnovil in usmeril na pot, na kateri bi mogla doseči podporo večine ameriškega naroda, tedaj je vsakega nujno, da krepkeje pritiska nase tiste družbene sile, ki so obratno, a zlasti lani, glasovali osebno za Eisenhowerja, a ne tudi za njegovo stranko. Zaradi tega se je v kongresu tako postavilo vprašanje razbijanja tradicionalne koalicije južnih demokratov in desnih republikancev, po drugi strani pa vprašanje krepkejšega združevanja severnih demokratov in liberalnega krila republikancev. Problemi, ki v zvezi s tem nastajajo znotraj obeh strank, zlasti demokratske stranke, so zapleteni in številni — kakor je to primer tudi pri drugih problemih, kakor tudi z njimi povezane plati notranjestranskih težav, tako pri prvih, kot pri drugih.

Eisenhower in njegovi politiki bližji elementi v republikanski stranki, kakor tudi severni liberalni demokrati — zavedajo se, da novi ukrepi na področju borbe proti rasni diskriminaciji nimajo upanja na uspeh v teku sedanjega zasedanja, če se ne podvzamemo odločni koraki takoj v začetku — so izvršili splošen napad na najkrepkejši trdnjavski diskriminacije, na tisti predpis kongresnega poslovnika, ki dovoljuje neomejeno sabotiniranje diskusije. Ta predpis je služil za sredstvo, da se onemogoči vsi nedavni poskusi (ki so v glavnem prihajali od severnih demokratov), da se razbijejo pozicije, na katerih so se utrdili rasistično razpoloženi južni politiki. Splošna ofenziva demokratov in republikancev formalno ni imela uspeha — omenjeni predpis poslovnika je ostal — toda število glasov (38), ki jih je dobil predlog za spremembo, je predstavljalo dejansko zmago teh senatorjev. Poleg tega obstaja možnost, da se predsednik Eisenhower obrne neposredno na javnost v primeru, da bi reaktivni senatorji trmasto nasprotovali vsakršnemu izboljšanju stanja na tem področju. Zaradi tega, a tudi zaradi zelo negativnega vtiča v širokih družbenih slojih (in, končno, tudi zaradi strankarsko-političnih računov do ločenih vplivnih delov republikanske desnice, ki pričakuje koristi od krepitve položaja republikanske stranke kot celote), je verjetno, da bo v teku sedanjega zasedanja kongresa vendarle prišlo do nekaterih sprememb na bolje

na področju državljanskih pravic, vsaj v obsegu, v kakršnem je to vlada predložila aprila 1956, leta in kakor je Eisenhower pomnil v svoji poslanici o stanju Unije.

Gre za ustanovitve stalne mešane demokratsko-republikanske ankete komisije, za ustanovitve posebnega oddelka za preiskavo in sodno preganjanje v primeri kršitve državljanskih pravic, za ukrepe sodno-upravnega značaja v iste namene itd. Na ta način imamo tudi poleg časnega poraza protirasističnih elementov v kongresu zelo mnogo izgledov, da bo letošnje leto prineslo v ZDA določene spremembe. Te spremembe sicer ne bodo nič senzacionalne, vendar pa bodo predstavljale razveseljiv znak, da iz ameriškega javnega življenja postopno izginja neki negativni pojav, ki ga javno mnenje in svoji pretežni večini obsoja in ki ga je družbeno-gospodarski razvoj tudi na samem jugu že davno obsodil.

Nocoj se v Mestni galeriji zaključila razstava priznanega triškega slikarja L. Spacala. Razstava je velik odmev, odlično jo je ocenil vsi triški tisk. Sloves razstave pa je bil tudi mnogo del, saj so slikarja Spacala prosili, naj bi svoja dela dovolil razstavljati v galeriji ala Chiochiola v Padovi. In tako bodo Spacalove slike, ki jih sedaj vidimo v Mestni galeriji, še najprej v Padovo, nato pa v Pariz, Stuttgart in mnoga druga mesta Zapadne Evrope. Na sliki kstlografija sčnega na Krasu, ki jo je kupil mestni muzej Revoltella

KRIZA GLEDALIŠČ Z DRŽAVNO PODPORO

Ali bo Italija brez opere?

Če bi v parlamentu sprejeli sedanji Brusascov zakonski osnutek, ki znižuje na polovico dosedanje državno podporo, bi to pomenilo katastrofo za italijansko gledališko življenje

Vprašanje največjih italijanskih opernih gledališč, kakor so milanska Scala, San Carlo v Neaplju, rimska Opera itd. je stopilo, vsaj za široko javnost, nenadoma v ospredje. Kakor je znano, se te najbližje gledališke ustanove, kakor v splošnem vse večje kulturne ustanove, ne morejo vzdrževati z dohodki, ki jih dajejo od njihove redne dejavnosti, in je zato potrebno, da se njihovi primanjiljaji krije iz državnih fondov. Tako stanje velja za vse podobne ustanove na svetu, razlika je le v tem, da je finančni primanjiljak tistih ustanov v Italiji sorazmerno precej večji, kot se to dogaja drugod po svetu. Sedaj se govori, da je baje to finančno breme za italijansko državo preveliko in pred parlamentom bo v kratkem diskusija o zakonskem osnutku Brusasca, ki ima v načrtu okrog 50-odstotno zmanjšanje dosedanje državne podpore tem kulturnim ustanovam.

Če bi parlament odobril omenjeni zakonski osnutek, bi morale omenjene ustanove v kratkem prenehati s svojo dejavnostjo, ali pa jo zmanjšati na tak obseg, ki bi ga bilo težko, oziroma sploh nemogoče vskladiti s poslanstvom, ki ga imajo te ustanove v kulturnem življenju italijanskega naroda. In če pomislimo, da je Italija znana v svetu zlasti po

svojih filmskih stvaritvah in po svojih uspehih na področju operne glasbe, si lahko mislimo, kakšen udarec bi za italijansko glasbeno in operno dejavnost predstavljali novi zakon.

Od leta 1946 je država odvajala tem ustanovam 12 odstotkov vseh dohodkov, ki ostotokov vseh od vseh javnih predstav. Na ta način so na pr. kinematografske in športne prireditve podpirale glasbo. Leta 1949 se je izkazalo, da je ta finančna podpora še vedno premajhna, in je država naslednjih šest let dodala še tri odstotke omenjenih dohodkov in zagotovila, da bo do konca tega razdobja pripravila neki nov zakon, ki bi urejal celotno vprašanje. To se pa ni zgodilo, in ker je v sezoni 1955-56 odpadel tridesetinski dodatek, so umetniške ustanove razpolagale samo s prejšnjimi 12 odstotki, od katerih pa je država začela odtrgovati eno milijardo letno, da bi plačala stare dolge gledališke, tako da se je finančna podpora za sedanje sezono znižala na dejanskih 10,2 odstotka. Tako so se operne ustanove znašle pred novim primanjiljajem okrog pol druge milijarde, in če se ne bodo pravočasno podvzele ustreznih korakov, bodo morale prenehati s svojim delovanjem, preklicati sedanje pogodbe in dopustiti osebje.

To je prva plat tega vprašanja. Vlada se izgovarja, čes, da operna gledališča trošijo preveč. Gledališča odgovarjajo, da so se stroški povečali zaradi povečanja režije (osebje, scenografija itd.), in da se je država obvezala že leta 1949, da bo pripravila ustrezen zakon. Takega zakona pa niso sprejeli v teh poslednjih sedmih letih. Kljub temu, da se je smatral za nujno potrebno.

Druga plat vprašanja pa je nabi zakonski osnutek Brusasca. Ta zakonski osnutek je hujši od vojnega bombardiranja, je izjavil prof. Valdinoci, ki igra prvo vlogo v Scali in je hkrati tudi drugi tajnik Zveze gledaliških namestencev. Ko je bila Scala prvič prizadeta, niso prenehali z dejavnostjo, ampak so se preselili v drug sedež; sedaj bi morali prenehati z dejavnostjo. Z gospodarske plati določa osnutek Brusasca za Scalo stalno podporo dveh milijard in pol, to je tri petine tega, kar je potrebno. To pomeni, da bi morala nekatera velika gledališča zmanjšati svojo dejavnost, medtem ko bi manjša gledališča ne mogla niti začeti sezone. Z juridicije plati pa je stvar še hujša: po osnutku bi te ustanove izgubile še zgodnjo sled avtonomije in bi postale polnopravne ustanove, ki bi jih praktično vodili ministrski funkcionarji.

Omenjeni profesor je tudi dejal, da je Zveza gledaliških namestencev, že pred časom predložila svoj zakonski osnutek, ki je imel naslednje osnovne potoze: avtonomija ustanov; podpora v višini 15 odstotkov; razdelitev podpor v demokratski obliki, ki naj jo vsi komisija gledaliških upravnikov, predstavnikov vlade in sindikatov, itd.; ustanovitev fonda s podporami, ki naj jih prispeva RAI (za katere danes ne ve kam gredo) in z morebitnimi prebitki za razvoj manjših ustanov.

Toda upor gledaliških krogov je splošen. Upravniki gledališč so se zbrali in so soglasno odklonili vladni zakonski osnutek in pozvali najvišje odgovorne oblasti, da nekaj ukrepe preden bi položaj postal tragičen.

29. t. m. se bodo v Rimu zbrali župani tistih mest, v katerih imajo svoj sedež prisadeta operna gledališča: obrnili se bodo neposredno na predsednika vlade.

S tem v zvezi je prišlo do ustanovitve Komisije za obrambo opernih gledališč, za katerega je dala pobudo Italijanska zveza gledaliških namestencev in h kateremu je pristopila tudi UIL. V tem komiteju so tudi največje osebnosti s področja kulture in umetnosti, glasbeniki, dirigenti, pevc in pisatelji.

Tudi ostali namestenci ne morejo čakati križem rok: sklenili so, da bodo v prihodnjih dneh proglasili protestno stano.

Položaj je torej zelo resen, toda vsi tisti, ki so zainteresirani na tem, bodo napeli vse sile, da ne bi prišlo do odobritve zakonskega osnutka, ki bi utegnil povzročiti katastrofo v italijanskem gledališkem življenju.

Žena - otrok - dom - gospodinjstvo - moda

ZIMSKA NADLOGA, KI POSEBNO NAPADA ŽENSKO

Proti nahodu ni sredstev zato se pred njim pazimo

Posebno velja to za matere, ki morajo paziti na otroke

Nahod je zelo neprijetna zadeva za vsakogar, ki ga je staknil, še posebno neprijetna pa je ta nadloga za matere, ki mora, v primeru, da se ga je kje nalezla paziti nase, hkrati pa ga mora ozdraviti tudi pri svojih otrocih, ki so ga prinesli iz šole, ali pri možu, ki se ga je nalezal na delu. Zato je dobro, da o njem kaj več zve:

Še pred nekaj meseci je bil navadni nahod ena največjih skrivnosti medicinske vede. Vse hujše in nevarnejše bolezni so morale določiti za drugo odkriti svoje skrivnosti, virus nahoda pa trmasto ostaja neviden tudi pod najmočnejšimi elektronskimi mikroskopi ter neusmiljeno razširja med ljudmi.

Celo največji specialisti za držano odgovarjajo na vsa vprašanja, ki jim jih zastavljajo vznemirjene matere pred vsako zimo. Neki strokovnjak je baje dejal, da traja nahod, če ga zdravimo, teden dni, če ga ne zdravimo, pa tudi teden dni. Zaradi nahoda trije najbolj Angleži, zato se je dr. Christopher Andrews iz Salisburyja odločil pred nekaj meseci, da bo prišel stvariti nahod na vse ljudi, ki so se prostovoljno javili za to poskus, ker je mislil, da bo na ta način prišel do kakšnega učinkovitega sredstva. Po tisku in radiu je pozval prostovoljce vseh poklicev na brezplačen dopust v svoj sanatorij. Mnogo se jih je prijavilo. V prvih treh dneh so smeli zapustiti sanatorij le pod pogojem, da se bodo izogibali stika z drugimi ljudmi. Važno je bilo, da se ne bi nalezli nahoda drugod. Po treh dneh jim je vbrizgnil v nos neko tekočino. Šlo je za povzročitev umetnega nahoda. O virusu je imel le megleno predstavo.

Po zapletenih poskusih je slika samega virusa postala nekoliko bolj jasna. Njegovo telesce je dolgo 60 milijonov milimetrov, torej je mnogo manjši kakor virus gripe. Izmerili so nahodov virus, vendar ga še niso videli, ker so to število dognali le s prepuščanjem skozi različne filtre. Virus nahoda je mogoče konservirati v aktivnem stanju dve leti pri temperaturi 70 stopinj Celzija pod ničlo. Lahko se množi tudi še potem, ko se je razdelil že tisočkrat.

KORISTNI NASVETI

Tudi same lahko odstranimo prhljaj

Lasje polni prhljaja nam prav gotovo niso v okras. Prhljaj zanesljivo odstranimo z naslednjo mešanico: vzamemo 20 žlic ricinovega olja in 3 žlice ruma. To dobro zmešamo in s to mešanico štiri dni zaporedoma drgnemo lasišče. Lasje so tedaj seveda tako mastni, da jih ne bi smele česati. Prav zaradi tega izberemo za tako kuro dneve, ko smo doma. Po štirih dneh lasje operemo in o prhljaju ni več sledu. Prav gotovo vsaki ta nasvet ne bo všeč, vendar je drugače, na primer s sredstvi, ki jih prodajajo v lekarnah, le teže odstraniti neljubi prhljaj iz las. Poleg tega pa so ta sredstva dražja in zahtevajo mnogo več časa in potrpljenja.

Kako odstranimo madeže od rje

Vsaka gospodinja je bila gotovo slabe volje, ko je na perilu ali obleki opazila madež od rje. Dobiti ga ni težko, veliko težje ga je odstraniti. Morda vam bo tehle nekaj nasvetov kdaj koristilo. Če prides rja na belo perilo, porbarvano bombažno ali volno, kanemo na madež nekaj kapljic mlane deseterodstotne raztopine citronove ali vinjake kisline. Raztopino pustimo, da nekaj časa deluje, nato pa jo speremo z mlačno vodo. Oneslo se je tudi odstranjevanje madežev s pet-odstotno solno kislino, toda v tem primeru je treba potem blago dolgo splakovati pod tekočo vodo, da kislina ne razžre blaga.

Pri obutljivem blagu ovlažimo madež z vročim kisom, ga pokrijemo s cigaretnim pepelom in nekaj časa počakamo. Nazadnje izperemo madež z drugim pralnim sredstvom. Seveda moramo zelo paziti, da so barve blaga neobčutljive in jih kis ne bo razjedel.

Parkete ne smete nikdar tako zgrdniti, da bi bili kot ogledalo. Saj je nesreča lahko kmalu tu. Zlasti če pridejo v hišo tuji ljudje.

Nahod pogosteje napada ženske. Kemični sestavi njihove krvi in plazme je drugačen kakor pri moških, zato se zdi, da one pogosteje smrkajo kakor moški. Toda nahod traja pri ženskah krajši čas kakor pri moških. Dojenčki do enega leta so nekako obvarovani pred nahodom, vendar otroci od enega leta do desetih let dvakrat lažje dobijo nahod, kakor na primer 20 let stari ljudje. Vsi ljudje so odpornejši proti tej bolezni kakor meščani, nameščenci in uradniki so pogosteje prehlajeni kakor delavci v tovarnah.

V Ameriki so pred kratkim začeli pripravljati poskusno množično cepljenje proti nahodu. Seveda o sestavi vakcine še ni nicesar znanega. V pričakovanju rezultatov cepljenja proti nahodu se je mogoče za zdaj zadovoljiti z dognanji, ki je do njih prišel dr. Andrews. Ta je dokazal, da niti mraz niti prepih niti spremembe temperature nimajo pomembnejšega učinka pri infekciji z nahodom. Prav tako je dokazal, da je mogoče nahod prenehati z uživanjem velikih količin hrane. Steherno čezmerno zauživanje jedi slabi notranji sistem, ki je v boju proti nahodu že tako postavljen na hudo preizkušnjo. Torej niti penicilin niti drugi antibiotiki niti tablete ne pomagajo proti nahodu. V pričakovanju učinkovitega zdravila si zdaj lahko pomagamo le tako, da prepuščamo organizmu, naj se sam spopade z virusi nahoda. Pomagati se mnogo tako ali tako ne da, saj homo morali smrkati av najlažšem primeru teden dni, v najboljšem pa tudi teden dni...

BOGATA OBLEKA ŠE NE POMENI ELEGANCE

Nekaj pravil o tem kako naj se oblačimo

Vaška ženska je lahko elegantna, to ni odvisno od tega, ali ima najbolj dragocen krzen plašč ali najbolj moderno ukrojeno obleko. Tu gre predvsem za neka pravila, ki jih mora upoštevati vsaka ženska. Pravila, ki veljajo že nič koliko let. Zato ni napak, da si jih tudi me prečitamo in si jih po možnosti tudi zapomnimo.

KAKO SE NE SMEMO OBLEČI!

Nikdar ne oblečimo jopice z globokim izrezom, če imamo na sebi dolge hlače.

Nikdar široko jopo na široko krilo.

Nikdar črn modrček pod prozorno bluzo.

Nikdar prozorno bluzo na dolge hlače.

Nikdar ne smemo dovoliti, da se pri večerni obleki poznajo na koži zareze modrčka, ki smo ga komaj slekli.

Nikdar ne nosimo bolera na ozki chemise obleki.

Nikdar jope iz škotskega blaga na obleko, ki jo krasi številni poisi.

Nikdar volnene jope na svilen obleko.

Nikdar si ne smemo dovoliti, da bo dolg ovratnik volnene jopice videti iz tailleurja brez ovratnika.

Nikdar in nikoli ne smemo nositi jope tailleurja na kakrnikoli obleki.

Nikdar ne nosimo raznih grbov našitih na rokavih jop.

NASA OBUČEVI!

Nikdar visokih pet pri dolgih ali kratkih hlačah.

Nikdar nizkih čevljev s tailleurjem.

Nikdar sivih čevljev s črnim plaščem. Nekateri trdijo, da tudi belih čevljev ženska ne sme nositi razen na dan poroke.

Nikdar srebrnih opank in zlatih okrasov.

Nikdar dokolenk ali kratkih nogavic s čevlji s peto.

Nikdar nogavic kričeče barve z visokopetnimi čevlji.

Nikdar mrežastih nogavic s športnimi oblekami.

Nikdar nogavic s temno črto.

Angleške rdečelasko so presle v napad

V Angliji je temperamentna Shirley Eaton priklicala v življenje »Zvezo rdečelask«, v kateri naj bi se združevale ženske z naravnimi rdečimi lasmi. Smisel te zveze naj bi bil v tem, da bi dekončno izginili vsi predsonki glede rdečelask. Ustanovitev tega združenja je pravzaprav nekaj utemeljena, če vemo, da ima rdeče lasse vsaka štirinajsta Angležinja. O rdečelaskah imajo mnogi ljudje predsodke, češ da z njihovim značajem nekaj ni v redu. Po drugi strani pa si tudi rdečelasko domišljajo, da jim ta njihova nenavadna barva las zagotavlja nadpovprečno stopnjo inteligence ter poguma in širokopteznosti. Tudi ustanoviteljica »Zveze rdečelask« navaja v oporo njene podobne trditve zgodovinska dejstva, češ da je imela rdeče lasce cela vrsta slavilnih žena, kot na pr. Devica Orleanska in Grkinja Helena, zaradi katere naj bi bila izbruhnila trojanska vojna.

Vse kaže, da se za ustanoviteljicami te zveze skrivajo tudi nekatera industrijska podjetja, ki skušajo kovati dobičke na osnovi trditve, da industrija, predvsem tekstilna in kozmetična, nekoliko zapostavlja rdečelasko, ker da ni zanje pripravila primernih rešil, pudra in ustreznega tekstilnega blaga.

Kostim iz črnosivega blaga z izrazito nizkim pasom, ki tvori hkrati tudi zep

V mehanizaciji poljedelstva vodi Anglija

Na Angleškem pride na tisoč oralov zemlje 20 traktorjev, v ZDA pa komaj 9 - Traktor potroši manj kot par konj, naredi pa mnogo več

Vank dan se prebivalstvo naše zemlje poveča za približno 100.000 ljudi. Potemakem je vsako leto 80 milijonov ljudi več za mizo. Zato ni čudno, če postaja v zadnjih letih kampanja za več hrane prav tako pereča kot kampanja za mir.

Razlog je preprost: svetovna proizvodnja hrane le stekla dohiteta potrebo. V zadnjih letih je bila tehnika še nekako v ravnotežju, toda v zadnjem času se je jezik občutno premaknil. Osnovni problem je, kako povečati obdelovalno površino, kajti le s povečanjem obdelovalne površine je mogoče rešiti problem prehrane. Torej je treba krčiti gozdove, izsuševati močvirja, namakati puščave.

Za rešitev tega zelo važnega vprašanja je le ena pot — mehanizacija.

400.000 traktorjev, pred vojno jih je bilo samo 55.000. V Angliji prodajo letno okrog 150.000 traktorjev. Pred vojno je bilo v Angliji dvajsetkrat več konj kot traktorjev. Danes jih je enako število. Pri tem je treba pripomniti, da par konj porabi toliko hrane, kolikor je zrastle na desetih oralih zemlje. Konje je treba hraniti vse leto, če delajo ali ne. Če poljedelci prodajo konje, lahko deset oralov prehranjuje deset ljudi. Traktor dela ceneje, hitreje in laže in potrebuje nafto samo, dokler dela.

Po vsej verjetnosti je kombinacija najvažnejši poljedelski stroji, ki se je po vojni posebno razširila v Sovjetski zvezi. V nekaterih nerazvityh državah se je proizvodnja hrane občutno povečala, brž ko so prešli na mehanizacijo. Riž je najvažnejša žitnica za Indijo in Daljni vzhod. Se do nedavnega so menili, da je riževa polja moč obdelovati le s pomočjo bivolov, ker samo ti prenesejo delo v vodi. Toda poljedelec, ki dela s pomočjo bivolov, mora uporabiti vso tretjino svoje zemlje za prehrano bivolov. V Indiji so se mnogi prepirali, da se tudi riževa polja da obdelovati s traktorjem. Ne samo, da en traktor napravi toliko dela deset parov bivolov, tudi delo je opravljeno mnogo bolj, saj se hektarski donos poveča za 30 odst. Danes so traktorji in druga strojna oprema mnogo cenejši kot pa bivoli tudi v deželah, kjer

se je živel pocieni.

Če se naj človeštvo ohrani pri življenju, je treba obdelati še mnogo do zdaj zapuščene zemlje. Po nekaterih sklepajih je danes koristno obdelana samo ena osmina rodovitne zemlje na svetu.

Ugo Montagna je spet na dnevnem redu: Zagovarjati se mora na procesu, kjer se obravnava umor Vilme Montesi. Vse kaže, da mu to za sedaj ne gre na živce. V Benetkah se je nastanil v luksuznem hotelu, kjer baje zelo rad sprejema goste

Ugo Montagna je spet na dnevnem redu: Zagovarjati se mora na procesu, kjer se obravnava umor Vilme Montesi. Vse kaže, da mu to za sedaj ne gre na živce. V Benetkah se je nastanil v luksuznem hotelu, kjer baje zelo rad sprejema goste

